

Scandpower AS
Teknisk kontrollorgan

TILSYNSRAPPORT NR. 2013-07

1	Bakgrunn og mål.....	3
2	Konklusjon.....	3
3	Avvikssammendrag	4
4	Avvik	4
5	Observasjoner.....	10
6	Andre forhold	10
7	Om revisjonen.....	11
7.1	Administrative data.....	11
7.2	Gjennomføring av revisjonen	11
7.3	Revisjonsomfang	11
7.4	Revisjonskriterier.....	11
7.5	Om revisjonsfunn	11
7.6	Revisjonsrapport	12
7.7	Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk	12
	Vedlegg 1 – Stikkprøver i feltarbeidet	13

1 Bakgrunn og mål

Scandpower AS ble 14. april 2008 utpekt som teknisk kontrollorgan etter lov om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar (lov om tekniske kontrollorgan). Utpekingen gjaldt mulighet for å utføre EF-erklæring om samsvar og bruksegnethet og EF-verifisering i henhold til forskrift 10. april 2006 nr. 411 om samtrafikkevnen i det konvensjonelle jernbanesystemet (samtrafikkforskriften) innen begrensede områder. Utpekingen ble utvidet 8. juni 2012. Scandpower AS har organisert delen som omfatter virksomheten knyttet til teknisk kontrollorgan som en uavhengig avdeling, Scandpower Notified Body (SNB). SNB har et eget kvalitetssystem.

Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt SNB gjennomfører sin virksomhet som teknisk kontrollorgan i samsvar med bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen, lov om tekniske kontrollorgan og vilkår i utpeking som teknisk kontrollorgan.

Bakgrunnen for revisjonen er Statens jernbanetilsyns årlige tilsynsprogram, som er etablert for å sikre systematisk gjennomgang av virksomhetene vi har ansvar for å føre tilsyn med.

2 Konklusjon

Scandpower AS er utpekt som teknisk kontrollorgan for å gjøre samsvarsvurderinger etter samtrafikkforskriften. Scandpower AS har organisert denne virksomheten som en uavhengig avdeling (SNB).

Som teknisk kontrollorgan må SNB følge relevante deler av forvaltningsloven. Kunnskapen om disse kravene er mangelfull i SNB, og styringssystemet er utilstrekkelig på dette området. På grunn av få oppdrag som teknisk kontrollorgan ser ikke dette ut til å ha fått noen negative konsekvenser, blant annet fordi det så langt har vært involvert få personer i SNB.

SNB oppdaterte styringssystemet i 2012 i forbindelse med oversettelse fra norsk til engelsk. Det er noen mangler i styringssystemet og disse kunne vært avdekket dersom kravene til gjennomførte interne revisjoner og ledelsens gjennomgåelse hadde vært oppfylt. SNB fremstår likevel som faglig kompetent og bevisst på rollen som teknisk kontrollorgan.

Rapportdato: 19. mars 2013

Sign.:

Håkon E. Larsen
Revisjonsleder

Sign.:

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

3 Avvikssammendrag

Tilsynet avdekket følgende avvik under revisjonen:

1. SNB mangler kunnskap om relevante krav i forvaltningsloven. Det mangler kompetansekrav og plan for opplæringen innen forvaltning.
2. Prosedyren for gjennomføringer av prosjekter i SNB er ufullstendig i forhold til krav i forvaltningsloven.
3. Det er mangler i SNBs prosedyre for vurdering av habilitet og beskrevet habilitetsregister er ikke opprettet.
4. Det er ikke etablert og dokumentert politikk og målsetninger for oppfyllelse av ISO 17020 i SNBs styringssystem.
5. Ledelsens gjennomgåelse ble ikke gjennomført i 2012.
6. SNB har ikke angitt hvor ofte interne revisjoner skal gjennomføres. Det ble ikke utført interne revisjoner i 2012.
7. SNBs prosedyre for avviksbehandling er mangelfull med hensyn identifikasjon av avvik.
8. SNB har ikke etablert en prosedyre for forebyggende tiltak.
9. Det er ikke utarbeidet bestemmelser for når stedfortreder har rollen som teknisk leder.
10. SNBs prosedyre for dokumentstyring er mangelfull.
11. Det er enkelte mangler i SNBs dokumentstyring.

4 Avvik

Avvik 1

SNB mangler kunnskap om relevante krav i forvaltningsloven. Det mangler kompetansekrav og plan for opplæringen innen forvaltning.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 6.1.1:

"Inspeksjonsorganet skal definere og dokumentere kompetansekravene for alt personell som arbeider med inspeksjonsaktiviteter, inkludert krav til utdanning, opplæring, teknisk kunnskap og erfaring."

Jf. vedtak om utpeking av Scandpower AS som teknisk kontrollorgan, datert 8. juni 2012, kapittel 2:

"I henhold til lov om tekniske kontrollorgan § 5 er det tekniske kontrollorgans virksomhet underlagt forvaltningslovens kapittel II – VI. Det innebærer at kontrollorganet er underlagt lovens bestemmelser om habilitet, saksbehandling, saksforberedelse, vedtak og klage. [...]."

Revisjonsbevis:

1. Det er mangelfull kunnskap om relevante krav i forvaltningsloven i SNB.
2. Det er ikke beskrevet krav til forvaltningskompetanse hos de ulike funksjonene i SNB.
3. Det er ikke dokumentert opplæringsplaner for forvaltningskompetanse, og det ble opplyst at slik opplæring ikke er gitt.

Avvik 2

Prosedyren for gjennomføringer av prosjekter i SNB er ufullstendig i forhold til krav i forvaltningsloven.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 7.1.3:

"Når inspeksjonsorganet skal bruke inspeksjonsmetoder eller -prosedyrer som ikke er standardiserte, skal slike metoder og prosedyrer være egnet og fullstendig dokumentert."

Jf. vedtak om utpeking av Scandpower AS som teknisk kontrollorgan, datert 8. juni 2012, kapittel 2:

"I henhold til lov om tekniske kontrollorgan § 5 er det tekniske kontrollorgans virksomhet underlagt forvaltningslovens kapittel II – VI. Det innebærer at kontrollorganet er underlagt lovens bestemmelser om habilitet, saksbehandling, saksforberedelse, vedtak og klage. [...]."

Revisjonsbevis:

1. Prosedyren for "Notified Body certification projects" (SRM-NB-201) er ufullstendig i forhold til kravene i kapittel III til VI i forvaltningsloven.

Avvik 3

Det er mangler i SNBs prosedyre for vurdering av habilitet og beskrevet habilitetsregister er ikke opprettet.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 4.1.3:

"Inspeksjonsorganet skal kontinuerlig identifisere farer for upartiskheten. Dette skal omfatte farer som oppstår fra organets aktiviteter, dets relasjoner eller fra relasjonene til organets personell. Slike relasjoner utgjør imidlertid ikke nødvendigvis en fare for organets upartiskhet."

Jf. vedtak om utpeking av Scandpower AS som teknisk kontrollorgan, datert 8. juni 2012, kapittel 2, punkt 2.1:

"Det er en forutsetning at den enkelte assessor i Scandpower AS ikke behandler saker hvor vedkommende må betraktes om inhabil i forvaltningslovens forstand (§ 6)."

Revisjonsbevis:

1. Ved vurdering av habilitet (SRM-NB-101) er det hovedvekt på forretningsmessige forhold. Personrelasjoner er i liten grad synliggjort og vektlagt i skjema for habilitetserklæring (SRM-NB-A1).

2. Det er beskrevet i "Policy" (SRM-NB-101) at SNB har opprettet et register over habilitetserklæringer for å identifisere ulike forhold som kan diskvalifisere ansatte i forhold til SNBs aktiviteter, og at registeret blir oppdatert fortløpende. Dette registeret er ikke opprettet.

Avvik 4

Det er ikke etablert og dokumentert politikk og målsetninger for oppfyllelse av ISO 17020 i SNBs styringssystem.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 4.1.3:

"Inspeksjonsorganets øverste ledelse skal etablere, dokumentere og opprettholde politikk og målsetninger for å oppfylle denne internasjonale standarden og sikre at politikken og målsetningene gjøres kjent og implementeres på alle nivåer i inspeksjonsorganets organisasjon."

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke etablert og dokumentert politikk og målsetninger for oppfyllelse av ISO 17020 i SNBs styringssystem.

Avvik 5

Ledelsens gjennomgåelse ble ikke gjennomført i 2012.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 8.5.1.2:

"Disse gjennomgåelsene skal utføres minst én gang i året. [...]"

Jf. punkt 8.5.1.1:

"Inspeksjonsorganets øverste ledelse skal etablere prosedyrer for å gjennomgå organets styringssystem med planlagte mellomrom for å sikre at det kontinuerlig er egnet, tilstrekkelig og virksomt. Dette omhandler også politikken og målene som er knyttet til oppfyllelsen av denne internasjonale standarden."

Revisjonsbevis:

1. Ledelsens gjennomgåelse av styringssystemet til SNB ble ikke gjennomført i 2012.

Avvik 6

SNB har ikke angitt hvor ofte interne revisjoner skal gjennomføres. Det ble ikke utført interne revisjoner i 2012.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 8.6.4:

"Interne revisjoner skal utføres minst én gang i året. [...]"

Jf. punkt 8.1.1:

"Inspeksjonsorganet skal etablere og opprettholde et styringssystem som sikrer at det er mulig å oppnå kontinuerlig oppfyllelse av kravene i denne internasjonale standarden [...]"

Revisjonsbevis:

1. Prosedyren for interne revisjoner (SRM-NB-405) beskriver ikke hvor ofte revisjoner skal gjennomføres i SNB.
2. Det ble ikke utført interne revisjoner i SNB i 2012.

Avvik 7

SNBs prosedyre for avviksbehandling er mangelfull med hensyn identifikasjon av avvik.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 8.7.1:

"Inspeksjonsorganet skal etablere prosedyrer for identifikasjon og styring av avvik i organets drift."

Jf. punkt 8.7.4 a):

"Prosedyrerne skal definere kravene til følgende

- a) *identifisering av avvik;"*

Jf. NS-EN ISO 9000:2006, punkt 3.6.2:

"avvik: mangel på oppfyllelse av et krav"

Revisjonsbevis:

1. Prosedyren for avviksbehandling (SRM-NB-402) er en henvisningsprosedyre til en sentral Scandpowerprosedyre (SG-602). I SG-602 blir det lagt vekt på strategi, økonomi og omdømme. I følge prosedyren er det ikke nødvendig å rapportere mindre, enkeltavvik med begrenset eller ingen effekt på disse områdene. Eksemplene på avvik i prosedyren er; feil bruk av verktøy eller metoder med stor effekt på resultatet/avgjørelsen, store prosjektoverskridelser og feilaktig rapportering som vil påvirke de finansielle resultatene.

2. Det er ikke samsvar mellom hvordan avvik er beskrevet i prosedyren for avviksbehandling (SRM-NB-402/SG-602) og hva personell ved SNB oppfatter som avvik.

Merknad: Ved å avgrense avvikssystemet til at noen avvik ikke er nødvendig å rapportere, overlates i det til den som avdekker et avvik å vurdere om dette skal meldes inn eller ikke, fremfor at denne vurderingen blir tatt av ansvarlige for avviksbehandlingen. Avvikssystemet er felles for hele Scandpower og det ble opplyst at det totalt ble innmeldt 5 avvik i 2012. Ett av disse kom fra SNB.

Avvik 8

SNB har ikke etablert en prosedyre for forebyggende tiltak.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 8.8.1:

"Inspeksjonsorganet skal etablere prosedyrer for iverksetting av forebyggende tiltak for å eliminere årsakene til potensielle avvik."

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke etablert prosedyre for forebyggende tiltak.

Avvik 9

Det er ikke utarbeidet bestemmelser for når stedfortreder har rollen som teknisk leder.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 5.2.6:

"Inspeksjonsorganet skal alltid ha én eller flere navngitte personer som kan vikariere i en teknisk leders fravær når vedkommende har ansvar for pågående inspeksjonsaktiviteter."

Revisjonsbevis:

1. Det ikke utarbeidet bestemmelser for når stedfortreder har rollen som teknisk leder.

Merknad: Det er et krav i ISO 17020 om at det skal være en stedfortreder for teknisk leder. SNB utpekte stedfortreder for teknisk leder 28. januar 2013.

Avvik 10

SNBs prosedyre for dokumentstyring er mangelfull.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 8.3.2 b):

"Prosedylene skal definere styring som er nødvendig for å [...]

b) gjennomgå og (hvis nødvendig) oppdatere og godkjenne dokumenter på nytt; "

Jf. ISO 17020, punkt 8.3.1:

"Inspeksjonsorganet skal etablere prosedyrer for styring av dokumentene (interne og eksterne) som er knyttet til oppfyllelsen av denne internasjonale standarden."

Revisjonsbevis:

1. I prosedyren for dokumentstyring (SRM-NB-501) er det ikke klart om hele dokumentet skal gjennomgås av utarbeider og kontrollerer ved oppdateringer, eller bare delen som er oppdatert. Det er ulik oppfatning i SNB hvordan prosedyren skal tolkes.
2. Det er ikke styrt når dokumenter i styringssystemet skal gjennomgås og hvis nødvendig oppdateres og godkjennes på nytt.

Avvik 11

Det er enkelte mangler i SNBs dokumentstyring.

Avvik fra:

ISO 17020, punkt 8.3.2 a), b) og c):

"Prosedylene skal definere styring som er nødvendig for å

a) godkjenne at dokumentene er tilstrekkelige før de utgis;

b) gjennomgå og (hvis nødvendig) oppdatere og godkjenne dokumenter på nytt;

c) sørge for at endringer og gjeldende utgave av dokumentene fremgår;"

Jf. ISO 17020, punkt 8.3.1:

"Inspeksjonsorganet skal etablere prosedyrer for styring av dokumentene (interne og eksterne) som er knyttet til oppfyllelsen av denne internasjonale standarden."

Revisjonsbevis:

Det er enkelte mangler ved dokumentstyringen. Eksempler:

1. Vedtaket om utpeking av SNB som teknisk kontrollorgan inneholder vilkår. Vedtaket er ikke listet i oversikten over krav som SNB skal følge.
 - Prosedyren SRM-NB-001 er gitt ut med samme revisjonsnummer (3), men med ulikt innhold.

- Prosedyren SRM-NB-401 refererer til feil sentral Scandpowerprosedyre. Den referer til SG-603 (interne revisjoner), men skulle referert til SG-600 (ledelsens gjennomgåelse). SG-600 er utelatt fra oversikten over relevante Scandpowerprosedyrer i SRM-NB-001.
- Prosedyren SRM-NB-301 refererer i punkt 5 til prosedyren "SRM 402 Mandates". Denne prosedyren eksisterer ikke, men det finnes en sentral Scandpowerprosedyre som heter "AS-402 Mandates". I oversikten over Scandpowerprosedyrer i SRM-NB-001 refereres det til "AS-402 Mandates" og "SG-402 Mandates". SG-402 eksisterer, men har et annet navn og innhold.
- Prosedyren SRM-NB-303 referer til "SG-402 Mandates". SG-402 eksisterer, men har et annet navn og innhold. SRM-NB-303 henviser til to ulike navn på SRM-NB-101 i to påfølgende setninger.

5 Observasjoner

Observasjon 1

Det er ikke etablert bestemmelser som sikrer at krav i utpekingsvedtak blir ivaretatt.

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke etablert bestemmelser for fortløpende underretning av Statens jernbanetilsyn om forhold av vesentlig betydning som:
 - Avtaler som inngås med underleverandører.
 - Eventuelle avslag på søknad om samsvarsattest.
 - Eventuell tilbaketrekking av samsvarsattest.

Observasjon 2

Status på kvalitetssystemets egnethet er ikke et tema i ledelsens gjennomgåelse for Scandpower AS.

Revisjonsbevis:

1. Ledelsens gjennomgåelse i SNB blir ikke etterspurt i ledelsens gjennomgåelse for Scandpower.

6 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

7 Om revisjonen

7.1 Administrative data

Rapport nr.: 2013-07
Saknr.: 12/4566
Revisjonsperiode: 30. januar og 1. februar 2013
Virksomhet: Scandpower AS
Kontaktperson: Asle Martinsen
Revisjonslag: Håkon E. Larsen, revisjonsleder
Geir Hagbø, fagrevisor
Harald Hilton, fagrevisor

7.2 Gjennomføring av revisjonen

Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Åpningsmøte	30. januar 2013
Feltarbeid	30. januar 2013
Sluttmøte	1. februar 2013

7.3 Revisjonsomfang

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Scandpower AS og omfattet aktivitetene knyttet til utpeking av Scandpower AS som teknisk kontrollorgan etter samtrafikkforskriften.

7.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene vil i denne sammenhengen være kravene som er stilt i jernbanelovgivningen, lov om tekniske kontrollorgan og grunnlaget for utpeking som teknisk kontrollorgan. Sentralt i grunnlaget for utpekingen som teknisk kontrollorgan er at det var etablert et kvalitetssystem som ivaretar kravene gitt i NS-EN ISO/IEC 17020:2004. Denne versjonen av standarden er nå erstattet av 2012-utgaven; "Samsvarsvurdering – Krav til drift av ulike typer inspeksjonsorganer" (forkortet ISO 17020 i teksten).

7.5 Om revisjonsfunn

Revisjon er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for revisjonsfunnene. Statens jernbanetilsyn grupperer revisjonsfunnene i avvik og observasjoner.

Avvik defineres som manglende samsvar med krav i jernbanelovgivningen, lov om tekniske kontrollorgan og/eller vilkår i vedtak om utpeking av teknisk kontrollorgan.

Observasjon er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men forbedringsmuligheter Statens jernbanetilsyn mener det er viktig å påpeke.

Vi forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

7.6 Revisjonsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med revisjonskriteriene. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Revisjonen er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

7.7 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel retting av avvik innenfor en tidsfrist. Ved alvorlige regelverksbrudd skal vi trekke tilbake utpekingen som teknisk kontrollorgan. Pålegg gis i et oversendelsesbrev der denne rapport følger som vedlegg.

Tilsynet kategoriserer ikke avvik i forhold til alvorlighetsgrad. Virksomheten må selv vurdere alvorlighetsgrad og eventuelt behov for å prioritere gjennomføring av tiltak raskere enn frister tilsynet setter.

Vedlegg 1 – Stikkprøver i feltarbeidet

- Utpeking av stedfortreder for teknisk leder, e-post datert 28. januar 2013
- Bemanningsplan for prosjekt 210927
- Utfylte skjema for habilitetsvurdering, prosjekt 210927 (to stykker)